

Paper Reference(s) 1TU0/3H
Pearson Edexcel Level 1/Level 2 GCSE (9–1)

Turkish

**PAPER 3: Reading and understanding in
Turkish
Higher tier**

Wednesday 17 May 2023 – Afternoon

Text Booklet

**DO NOT RETURN THIS BOOKLET
WITH THE QUESTION PAPER.**

Y75154A

Contents

Page

SECTION A

3 Question 1

4 Question 2

5–6 Question 3

7 Question 4

8–9 Question 5

10–12 Question 6

SECTION B

13 Question 7

14–15 Question 8

16–18 Question 9

SECTION C

19 Question 10

Question 1

GLOSSARY

engellemek – to prevent

varmak – to arrive

yakıt – fuel

azaltmak – to reduce

Türkiye’de büyük şehirlerde çok fazla trafik olur. Özellikle sabah işe gidiş ve akşam eve dönüş saatlerinde yollar kalabalıktır. Yolda çok fazla zaman geçer. İnsanlar özel arabaları yerine toplu taşıma araçlarına binseler trafik sıkışıklığı olmaz. Bu neden ile sürücüler de strese girmezler.

Bu sorunları engellemek için birkaç arabası olan ailelerin tek bir araba kullanmaları iyi olur. Beraber yolculuk yapan aile üyeleri sohbet ederek işlerine varırlar. Bu durum aile ekonomisi için de yararlı olur, çünkü yakıt için fazla para harcamazlar.

Trafiğe çıkan araba sayısının az olması hava kirliliğini de azaltır. Kendimiz ve çocuklarımız için temiz bir doğa istiyorsak alışkanlıklarımızı değiştirmemiz gerekir.

Question 2

GLOSSARY

tarla – field

keçi – goat

ağıl – barn

bağlamak – to tie

Urla yakınında bir tarlada temmuz sıcağında bir gündür. Köy halkının çoğu çiftçidir. Her yıl topraklarında farklı bitkiler yetiştirirler. Çalıştıkları topraklarda çadırlar kurarlar ve yaşamlarını orada sürdürürler.

Recep'in güzel kızı Zeliha her gün çalışanlara yemek hazırlar. Bir gün beyaz keçinin kaçtığını fark eder. Koşup annesine haber verir. Annesi çadıra geri gelir, ağıl boştur. Onu iyi bağlamadığı için, bu durumdan Recep'i sorumlu tutar.

Zeliha küçük kardeşi ve komşunun oğlu Cemal ile hayvanı aramaya başlar. Eve yakın her yerde dolaşırlar. Sonunda onu bulurlar.

Zeliha Cemal'i çok beğenir. Anne Recep'e ve kızına çok kızar. Zeliha'yı ise bu olay çok mutlu eder.

Question 3

GLOSSARY

dönem – period

zihinsel – mentally

fiziksel – physically

gereksinim – requirement

Eating habits

Çocukların yemek alışkanlıkları aileyle başlar, okul döneminde devam eder. Onlar okul yıllarında hem zihinsel hem de fiziksel enerjiye gereksinim duyarlar. Bu nedenle makarna, patates, pirinç gibi karbonhidratlı ürünler ile yapılan yemekler yemeliler.

Meyvelerde göz ve diş sağlığı için gereken farklı vitamin ve mineraller vardır. Ayrıca çocuklar, şeker ihtiyaçlarını doğal yollardan gidermek için meyve yemeliler. Yalnız yedikleri meyvelerin sayısına dikkat etmeleri gerekir.

(continued on the next page)

Turn over

3 continued.

Çocuklarınızın büyümeleri ve gelişmeleri için onlara sebzeleri sevdiren.

Sebzelerin başka bir yararı da vücudu hastalıklardan korumasıdır.

Çocuklar okula gitmeden önce mutlaka kahvaltı etmelidirler. Kahvaltıda yumurta, peynir, zeytin, süt gibi proteinli gıdalar almaları çok önemlidir. Bu gıdalar arasında kuru meyveler de enerji veren ürünlerdendir.

Question 4

Şehrimize yeni başkan gelince bütün memurları topladı. İlk konuşmasında “Orkestramız yok.” dedi. “Orkestrasız şehir, kanatsız kuşa benzer.’ diye devam etti. Bir orkestra grubunun kurulmasını istedi. Ardından şehirde “ Orkestraya Kavuşma Derneği” kuruldu ve yönetime bir başkan seçildi.

Herkes verebildiği kadar para yardımı yaptı ve altı ay kadar sonra çok paramız oldu. Başkan Bey iki kişi ile İstanbul’a gitti ve bir hafta sonra yepyeni müzik aletleri ile döndü. Ertesi gün, Başkan Bey “Orkestra grubunu kendi aramızda kuracağız.” dedi. Herkese bir müzik aleti verdi. Sekiz ay kadar sonra hepimiz birer müzisyen olmuştuk.

Daha sonra herkes kendine müzisyen olarak iş bulmaya başladı. Başkana işten ayrılma mektubu yazmaya başladılar. 23 Nisan töreni için sadece ben ve davulcu kalmıştık. Başkan müzik aletlerinden bir tanesini omzuma taktı ve bir tanesini de elime verdi. Bir hevesle törene katıldık. Şehir halkı bizi öyle beğendi ki, şaştık kaldık...

Question 5

GLOSSARY

kireç – Lime

malzeme – ingredients

tat – taste

koyun – sheep

keçi – goat

şiş – skewer

özgü – specific

Ceviz Macunu

Kıbrıs'ta ceviz macunu, çok eskiden beri misafirler için hazırlanırmış. Yapımında kireç gibi son derece ilginç malzemeler kullanılıyor. Tadına bakmanız gereken eşsiz bir geleneksel lezzettir. Adanın her yerinde yapılan bu tatlının, en iyisini Girne'de bulabilirsiniz. Kıbrıs'tan dönerken bir kavanoz da sevdikleriniz için almak isteyeceksiniz. Böylece onlar da ceviz macununu tanımış olurlar.

(continued on the next page)

5 continued.

Şeftali Kebabı

Herkesin adını merak ettiği tatlardan biridir. Yemeğin içinde şeftali yoktur, şekli de şeftaliye benzemez, ama adı neden şeftali kebabıdır? Eskiden bu yemeğin orijinal adının “Şef Ali Kebabı” olduğu söylenir. Bu ad zamanla şeftali kebabı olmuş. Koyun ve keçi eti ile yapılan bu yemek, şişte ya da ızgara üzerinde yavaş yavaş pişirilir. Tadı nefistir. Yemenizi öneririm.

Molehiya

Yemeğe ismini veren molehiya bitkisi adaya özgü, güzel kokulu bir sebzedir. Et ile birlikte hazırlanan bu yemek Kıbrıslıların evinde çok sık pişirilir. Etli sebze yemeklerini seviyorsanız, molehiyayı da seversiniz. En iyisini yemek için ise Lefkoşa’ya gitmeniz şart. Kurutulmuş sebzelerden hazırlandığı için her mevsim yeme şansınız var. Yani yazın ya da kışın molehiyanın enfes tadına bakabilirsiniz.

Question 6

GLOSSARY

serbest – free

kültürel – cultural

konaklama – accommodation

bakanlık – ministry

karşılanmak – be met

bungalov – bungalow

yatakhane – dormitory

okçuluk – archery

oran – rate

kaplıca – spa/thermal

tarihi kalıntı – historical ruin

fener – torch

yanık – burn

koruyucu – protective

Gençlik kampları gençlerin serbest zamanlarında çeşitli sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler yapmaları için düzenlenmiştir.

(continued on the next page)

6 continued.

Kamplara katılan gençlerin ulaşım, konaklama ve yemek ihtiyaçları Gençlik ve Spor Bakanlığınca karşılanmaktadır. On iki ve on beş yaş grupları için “Deniz Kampları” on altı ve yirmi iki yaş grupları için “Doğa Kampları” vardır. Bu kamplar gençler için ücretsizdir.

Manisa Şehzade Gençlik Kampı doğa kamplarından biridir.

Kamp yüz otuz kişiliktir. Gençler kırk adet bungalov, altı adet yatakhane de kalırlar. Kamp yerinde toplantı salonu, havuz ile aktivite alanları bulunmaktadır.

Kamp etkinlikleri olarak; futbol, masatenisi, voleybol, basketbol, okçuluk, halk oyunları, müzik, kaya tırmanma gibi etkinlikler yapılmaktadır.

(continued on the next page)

6 continued.

Yazları sıcaklık oranı kırk derecenin üzerinde olabilir. Zaman zaman da serin ve esintili yaz geceleri yaşanır. Gece ve gündüz arasındaki ısı farkı çok olabileceği için hem ince hem de kalın giysilerin getirilmesi uygun olur.

Kamp alanının yakınında kaplıcalar, antik kentler ve tiyatrolar gibi tarihi kalıntılar vardır. Bu yerlere yapılacak geziler kamp etkinlikleri listesine alınabilir.

Doğa yürüyüşleri ve diğer etkinlikler için bir sırt çantası ve el feneri gereklidir. Ayrıca kampçılar kişisel giysilerini ve temizlik malzemelerini getirmeliler. Havuz etkinlikleri için ise kampçıların yanlarında mayo ve güneş yanıklarını önlemek için koruyucu krem bulundurmaları önerilir.

Question 7

GLOSSARY

eşek – donkey

deve – camel

en uç nokta – the farthest point

Eskiden ticaret günümüzdeki kadar kolay değildi. Bunun için insanlar uzun yolculuklara çıkarlardı. Taşımacılık genellikle ülke dışından, at arabalarıyla ya da eşek ve develerle yapılırdı. Örneğin ünlü İpek Yolu Çin'in en uç noktasından başlardı. Bu yol Anadolu'dan geçerek İstanbul'a, oradan da Avrupa'ya giderdi.

Doğu ülkelerinde yemeklerde kullanılan bazı bitkiler ilaç yapımında da önemliydi. Bunları Avrupa'da sadece zengin insanlar alabilirdi çünkü aylar süren yolculuktan sonra çok pahalıya satılırdı.

Yıllar geçtikçe birçok teknik gelişme oldu ve taşımacılık daha kolay yapılmaya başladı. Bu nedenle eski yollar önemini kaybetti. Artık dünyanın her yerinde çoğu gıda ürününü bulmak kolaydır.

Question 8**GLOSSARY**

ufuk – horizon

unsur – element/factor

bilimsel konulu – about science

Sevim- Ders çalışmadığım zamanlarda film izlemeyi seviyorum. Gerçek hayattan alınan filmleri beğeniyorum. Bence bu tür filmler insanlara doğru mesajlar veriyor ve onların ufkunu genişletiyor.

Kerem- Ben komedi filmlerini izlemeyi tercih ediyorum. Konusu önemli değil ama gülerken biraz da düşündürsün isterim. Mizah unsurlarıyla insanlar hem eğleniyorlar hem de öğreniyorlar.

(continued on the next page)

8 continued.

Sude- Bilimsel konulu kurgu filmler benim favorilerim arasında. Böyle filmleri izlediğim zaman kendimi başka bir âlemde hissediyorum. İnternet üzerinden para ödemededen sınırsız film izleyebiliyorum. En güzeli de en yeni filmleri anında bulabiliyorum.

Burak- Macera filmlerini çok severim. Onları izlerken çok heyecanlanıyorum ve ben de aynı macerayı yaşıyor gibiyim. Bu tür filmleri izleyenler zamanın nasıl geçtiğini anlamıyorlar. Farklı ülkelerin ve macera filmlerini izlemek de çok ilginç.

Question 9

GLOSSARY

karşılaşmak – to meet
çözüm – solution
kolaylaştırmak – facilitate
konsolosluk – consulate
varmak – to arrive
yönetmelik – regulation
sıkıntı – trouble
ertelenmek – be delayed
varış noktası – destination
masraf – cost
gecikme – delay
grev – strike

(continued on the next page)

9 continued.

Pasaport Kaybetme

Pasaportunuzu kaybederseniz en yakındaki konsolosluğa veya büyükelçiliğe gitmelisiniz. Sorunu bildirmeli ve seyahat belgesi almak için başvuru formu doldurmalısınız. Bu belge için para ödemeniz gerekiyor. Verilen seyahat belgesi ile varacağınız ülkeye giderken beş farklı ülkeden geçme hakkınız var.

Uçuş İptalleri

Bazen beklenmedik nedenler yüzünden uçuşlar iptal olabilir. Avrupa Birliği yönetmelikleri yolcuların haklarını koruyor. Yolcular kendilerini güvende hissettikleri için sıkıntı yaşamıyorlar.

(continued on the next page)

9 continued.

Böyle bir durumda havayolu şirketi ya para iadesi yapıyor ya da aynı varış noktası için başka bir bilet veriyor. Tüm otel ve yiyecek için yapılan ödemeleri de havayolu şirketleri karşılıyor. Uçuşun ertelenmesi durumunda bazı havayolu şirketleri bu masrafları yolcuların ödemesini isteyebilir. Bu durumda yaptığınız harcamaların faturalarını saklamalısınız, çünkü daha sonra tüm ödemeleri geri alabilirsiniz.

Yolculuk Avrupa Birliği ülkelerinden birine ise kalkış üç saat içinde olmalıdır. Eğer uçak üç saat içinde kalkmazsa havayolu şirketinin, bilet parasını en kısa zaman içinde geri ödemesi gerekiyor.

Gecikme, kötü hava koşulları, güvenlik nedenleri veya trafik kontrol grevleri gibi nedenlerden kaynaklanıyorsa havayolu şirketleri para iadesi yapmıyor.

Daha fazla bilgiyi hava yollarının internet sayfalarından temin edebilirsiniz.'

Question 10

Hepimiz daha yeşil bir Türkiye için çok çalışmalıyız. Bu amaçla ben, okula götürdüğüm içeceğimi cam şişede, sandvicimi de kalın bir kağıt çantada taşıyorum. Dün öğleden sonra evde kullandığımız plastik ve tekstil ürünlerini geri dönüşüm kutularına attım. Gelecek pazar günü arkadaşımın doğum günü partisine gidecektim, ancak okulun düzenlediği “Çevremizi Koruyalım Kampanyası”na katılmam gerekiyor.